

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างกลุ่มที่มีภูมิหลังต่างกัน” เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล
5. การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย และนำเสนอในบทที่ 1 ซึ่งปัญหาและวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดในบทที่ 2

ในบทนี้เป็นการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ โดยวิธีการดำเนินการดังกล่าวประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิจัย

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากบัญชีของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 ดังนี้

จังหวัดปัตตานี	129	คน
จังหวัดยะลา	65	คน
จังหวัดนราธิวาส	92	คน
จังหวัดสตูล	42	คน
รวมทั้งหมด	328	คน

1.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากับประชากรทั้งหมด จำนวน 328 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับขวัญและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน

2.2 นำความรู้ หลักทฤษฎีเกี่ยวกับขวัญ และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาพัฒนาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล

2.3 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น แบ่งออกเป็น ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามในลักษณะสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพด้านศาสนา อายุ เพศ ภูมิลำเนา และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 35 ข้อ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบ เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรดังกล่าวออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. ด้านลักษณะและสภาพในการปฏิบัติงาน
2. ด้านค่าจ้างเงินเดือน และผลประโยชน์เกี่ยวกับ

3. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและเพื่อนร่วมงาน
4. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน
5. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ
6. ด้านลักษณะการบังคับบัญชาของผู้บริหารในหน่วยงาน
7. ด้านสถานภาพทางสังคม

ทั้งนี้ได้กำหนดค่าในการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบไว้ ดังนี้

5 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรว่ามีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานมากที่สุด

4 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรว่ามีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานมาก

3 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรว่ามีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานปานกลาง

2 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรว่ามีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานน้อย

1 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรว่ามีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ตอบให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงเนื้อหา ภาษา สำนวน และ ความตรงเชิงเนื้อหา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา สาและ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. ดร.เพ็ญพักตร์ ทองแท้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
3. ดร.วัชรินทร์ อ่ำรัตนพร ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษา นอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

4. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง
ศึกษาธิการ

5. อาจารย์ชัยยศ อิ่มสุวรรณ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง
ศึกษาธิการ

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับเครื่องมือ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1. ปรับปรุงสำนวน ภาษา ให้ชัดเจน กระชับรัด
2. ปรับปรุงคำถามให้ตรงกับงานวิจัยที่ทำ

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานในจังหวัด
พัทลุง จำนวน 30 คน เนื่องจากครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดพัทลุงจะมี
พื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกับพื้นที่ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ชุมชนใน
จังหวัดพัทลุงจะมีการนับถือศาสนาอิสลามมากพอสมควร ได้แก่ ที่อำเภอเมือง อำเภอกงหรา
อำเภอป่าบอน อำเภอปากพะยูน และอำเภอตะโหมด ส่งผลให้มีประเพณี วัฒนธรรม ที่
คล้ายคลึงกันกับพื้นที่ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการทำมีวัฒนธรรมทางศาสนาที่
คล้ายคลึงกันนี้ ทำให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดพัทลุง จะมีวิถีทางในการ
ดำเนินชีวิตที่ไม่ต่างจากครูอาสาสมัครในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้มากนัก โดยครูอาสา
สมัครการศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มนี้ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการ
ทดสอบแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .842

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ยื่นคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอ
ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้
(ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล)

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากข้อ 3.1 ไปประสานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 4
จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ภายในพื้นที่ 4 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2541 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2542

3.3 จำนวนแบบสอบถาม 328 ฉบับ ได้กลับคืนมา 320 ฉบับ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์เท่ากับ 97.56

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS PC⁺ (Statistical goackage for the social Science = Personal Plus) ดังนี้

4.1 ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ดังนี้

4.1.1 ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำมาเสนอในรูปตาราง

4.1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า 5 ช่วง (Best, 1981 : 204-208)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายความว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ทาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2529)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f \times 100}{N}$$

5.2 ทาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (อ้างใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2530)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

\sum แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X แทนคะแนนแต่ละตัว

N แทนจำนวนคะแนนทั้งหมด

5.3 ทาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้หลักสูตร (อ้างใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2531)

$$S.D = \frac{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum x)^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษาอกระบบโรงเรียนระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพส่วนตัวต่างกันด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two-Way analysis of variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะนำมาทดสอบความแตกต่างโดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe)

5.5 ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความตรงของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบราค (บุญเรือง ขจรศิลป์, 2530)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum S^2_i}{S^2_i} \right]$$

- เมื่อ α แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
 n แทนจำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
 S^2_i แทนค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
 S^2_i แทนค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 $\sum S^2_i$ แทนผลรวมของความแปรปรวนเป็นรายข้อ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย